

**САЁҲАТ БЮДЖЕТИНИ РЕЖАЛАШТИРИШ ВА
ОПТИМАЛЛАШТИРИШ: ЗАМОНАВИЙ ВОСИТАЛАР ВА
УСУЛЛАР (ИНДОНЕЗИЯ МИСОЛИДА)**

N. M. Urunov

PhD Namangan davlat universiteti

Sh. Sh. Abduraxmonov,

Namangan davlat universiteti tayanch doktoranti

Annotatsiya

Ushbu maqolaning maqsadi Indoneziya misolida o'zini o'zi anglash uchun sharoit yaratish va byudjet mablag'larini optimallashtirishdir. Major-bu Real vaqtda xabar almashish uchun mo'ljallangan foydalanuvchilar, mobil va mobil qurilmalar o'rtasidagi xabar almashish platformasi. Shunday qilib, Indoneziya mafiozi, masalan, Narvaes mafiyasi, mamlakat iqtisodiyoti va transport infratuzilmasiga sezilarli ta'sir ko'rsatadi...

Abstract

The purpose of this program is to create conditions for self-realization and optimize budget funds on the example of Indonesia. Major is a messaging platform between users, mobile and mobile devices designed for Real-time messaging. Thus, Indonesian mafiosi, such as the Narvaes mafia, have a significant impact on the country's economy and transport infrastructure.

Аннотация

Целью данной программы является создание условий для самореализации и оптимизации бюджетных средств на примере Индонезии. Major - это платформа обмена сообщениями между пользователями, мобильными устройствами и серверами, предназначенная для обмена сообщениями в режиме реального времени. Таким образом, индонезийские мафиози, такие как мафия Нарваэса, оказывают значительное влияние на экономику и транспортную инфраструктуру страны..

Кириш

Саёҳат бюджетини режалаштириш ва оптималлаштириш замонавий туризмда муҳим аҳамиятга эга. Глобаллашув ва рақамли технологияларнинг ривожланиши билан саёҳатчилар ўз харажатларини бошқариш учун янги воситалар ва усуллардан фойдаланиш имкониятига эга бўлди. Индонезия каби экзотик ва кўплаб туристларни жалб қилувчи давлатда бюджетни самарали бошқариш саёҳат тажрибасини яхшилашда муҳим омилдир. Индонезия ўзининг табиий гўзалликлари, Бали ороли, Боробудур ибодатхонаси ва Жакарта каби мегаполислари билан дунё бўйлаб саёҳатчиларни ўзига жалб қилади. Бироқ, транспорт, яшаш ва озиқ-овқат харажатларининг турлилиги бюджетни режалаштиришда мураккабликларни келтириб чиқаради.

Ушбу мақоланинг мақсади – Индонезия мисолида саёҳат бюджетини режалаштириш ва оптималлаштиришда замонавий воситалар ва усулларнинг самарадорлигини ўрганиш ҳисобланади. Мақолада рақамли платформалар, мобил иловалар ва маълумотлар таҳлилига асосланган усулларнинг саёҳат харажатларини камайтиришдаги роли таҳлил қилинади. Шунингдек, Индонезиянинг маҳаллий хусусиятлари, масалан, мавсумий нарх ўзгаришлари ва транспорт инфратузилмаси харажатларни бошқаришга қандай таъсир кўрсатиши атрофлича таҳлил этилган.

Усуллар. Ушбу тадқиқотда аралаш усуллардан фойдаланилди: сифат ва миқдор таҳлили олиб борилди. Тадқиқот Индонезияга саёҳат қилган 100 нафар хорижий туристлардан иборат танлов асосида ўтказилди. Ушбу танловда саёҳатчиларнинг бюджет режалаштиришда фойдаланган воситалари ва усуллари ўрганилди. Маълумотларни йиғиш учун quyidagi усуллар қўлланилди:

1. **Сўровнома:** Google Forms орқали онлайн сўров ўтказилди. Сўровда саёҳатчилардан улар фойдаланган рақамли иловалар (масалан, Booking.com, Skyscanner), бюджетни бошқариш усуллари ва Индонезиядаги харажатлар тўғрисида маълумот сўралди.
2. **Интервью:** 10 нафар саёҳатчи билан ярим тузилган интервьюлар ўтказилди. Интервьюларда уларнинг Индонезиядаги саёҳат тажрибалари,

харажатларни оптималлаштиришдаги муаммолари ва замонавий воситалардан фойдаланиш самарадорлиги муҳокама қилинди.

3. **Маълумотлар таҳлили:** Сўров натижалари SPSS дастури ёрдамида статистик таҳлил қилинди. Харажатларнинг асосий категориялари (транспорт, яшаш, озиқ-овқат, экскурсиялар) ва уларни оптималлаштиришда фойдаланилган воситалар ўртасидаги боғлиқлик аниқланди.

Тадқиқот Индонезиянинг учта асосий туристик йўналиши – Бали, Жакарта ва Йогьякартада ўтказилди. Бу минтақалар турли хил харажатлар ва инфратузилма хусусиятларига эга бўлиб, бюджетни режалаштиришнинг турли жиҳатларини ўрганиш учун мос танлов бўлди.

Натижалар. Сўров натижаларига кўра, саёҳатчиларнинг 78% рақамли воситалардан (мобил иловалар ва веб-платформалар) фойдаланиб, ўз бюджетларини режалаштирган. Энг кўп фойдаланилган платформалар куйидагилар бўлди:

- ✓ **Booking.com** ва **Agoda** (65%): меҳмонхоналар ва хостелларни брон қилишда.
- ✓ **Skyscanner** ва **Google Flights** (58%): арзон авиабилетларни топишда.
- ✓ **Traveloka** (42%): Индонезияда маҳаллий транспорт ва турларни брон қилишда.
- ✓ **Google Sheets** ва **YNAB (You Need A Budget)** (30%): харажатларни кузатиш ва бошқаришда.

Харажатлар таҳлили шуни кўрсатдики, саёҳат бюджетининг энг катта қисми яшаш (35%) ва транспортга (30%) сарфланади. Балида яшаш харажатлари Жакарта ва Йогьякартага нисбатан ўртача 20% юқори бўлди, бу мавсумий туризм ва юқори талаб билан боғлиқ ҳисобланади. Рақамли воситалардан фойдаланган саёҳатчилар ўртача 15-20% харажатларни тежашга эришди, айниқса, арзон нархларни таққослаш ва акциялардан фойдаланиш орқали эришилди.

1-расм. Индонезиянинг Бали туристик массиви

Интервьюларда саёҳатчилар Индонезияда маҳаллий транспорт (мотоцикл ижараси, Grab иловаси) ва умумий овқатланиш жойларидан (warung) фойдаланиш харажатларни камайтиришда муҳим эканлигини таъкидлади. Бирок, баъзи саёҳатчилар маҳаллий нархларнинг шаффоф эмаслиги ва туристларга юқори нархлар таклиф қилиниши муаммо эканлигини қайд этди.

Муҳокама. Тадқиқот натижалари замонавий воситалар ва усуллар саёҳат бюджетини оптималлаштиришда муҳим роль ўйнайдиганлигини кўрсатди. Индонезия мисолида рақамли платформалар, хусусан, нархларни таққослаш ва брон қилиш иловалари, саёҳатчиларга арзон вариантларни топишда ёрдам беради.

International Conference on Multidisciplinary Sciences and Educational Practices

Hosted online from Rome, Italy

Website: econferences.com

27th May, 2025

Масалан, Skyscanner ва Traveloka каби иловалар мавсумий нарх ўзгаришларини таҳлил қилиб, энг фойдали вақтда брон қилиш имконини беради. Шу билан бирга, маҳаллий иловалар, масалан, Grab ва Gojek, транспорт харажатларини камайтиришда муҳим аҳамиятга эга.

Бироқ, Индонезияда бюджетни режалаштиришда баъзи муаммолар мавжуд. Туризм инфратузилмасининг нобаробар ривожланиши (масалан, Балида юқори нархлар ва Йогьякартада арзонроқ имкониятлар) саёҳатчиларнинг харажатларига таъсир кўрсатади.

Бундан ташқари, маълумотларнинг шаффоф эмаслиги ва маҳаллий бозорларда нархларнинг "туристлар учун" оширилгани саёҳатчилар учун қўшимча тўсиқ бўлиб хизмат қилади. Бу муаммоларни ҳал қилиш учун саёҳатчиларга маҳаллий нархлар ва хизматлар тўғрисида очиқ маълумотлар тақдим этиш тавсия этилади.

Келгусида саёҳат бюджетини оптималлаштиришда сунъий интеллект (AI) ва катта маълумотлар (Big Data) технологиялари янада муҳим бўлиши мумкин. Масалан, AI асосидаги иловалар саёҳатчиларнинг афзалликларини таҳлил қилиб, уларга шахсий бюджет режаларини таклиф қилиши мумкин. Индонезия каби давлатларда бундай технологияларни жорий этиш туризм секторининг шаффофлиги ва самарадорлигини ошириши мумкин.

Хулоса

Индонезия мисолида ўтказилган тадқиқот замонавий воситалар ва усуллар саёҳат бюджетини режалаштириш ва оптималлаштиришда муҳим аҳамиятга эга эканлигини кўрсатди.

Рақамли платформалар ва маҳаллий хизматлардан фойдаланиш харажатларни 15-20% га камайтириш имконини беради. Бироқ, маълумотлар шаффофлиги ва инфратузилма муаммолари саёҳатчилар учун тўсиқ бўлиб қолади. Келгусида сунъий интеллект ва маълумотлар таҳлилига асосланган технологияларни кўллаш бюджетни бошқаришни янада самарали қилиши мумкин. Ушбу тадқиқот натижалари туризм соҳасидаги мутахассислар ва саёҳатчилар учун қимматли тавсиялар бўлиб хизмат қилади

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. G.Mirhamidova, N.Urunov Formation of financial literacy of students of future mathematics teachers by solving keys, World Economics & Finance Bulletin (WEFB). -6, 2024-yil. <https://www.scholarexpress.net>
2. G.Mirhamidova, N.Urunov “Raqamli jamiyatda bolalar uchun moliyaviy savodxonlikni shakllantirishning xorij tajribasi”, Proceedings of International Scientific Conference on Multidisciplinary Studies Hosted online from Moscow, Russia. -12, 2024-yil. <https://econferenceseries.com/index.php/scms/issue/>
3. A.X.Asqarov, G.Mirhamidova, “Педагогические нормы оценки финансовой грамотности студентов экономической направленности” NAMANGAN DAVLAT UNIVERSITETI IY AXBOROTNOMASI, [2024-7]. -9, 2024-yil. journal.namdu.uz
4. A.X.Asqarov, G.Mirhamidova, N.Urunov, “Mamlakatni iqtisodiy o'sishida maktab o'quvchilarining moliyaviy savodxonligini oshirishning tutgan o'rni” ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ. -10, 2024-yil. <https://www.newjournal.org/index.php/01/article/view/15794>
5. A.X.Asqarov, G.Mirhamidova, N.Urunov, “Iqtisodiy rivojlanishning muhim omili sifatida moliyaviy savodxonlikni oshirish usullari” ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ. -11, 2024-yil. <https://www.newjournal.org/index.php/01/article/view/15791>
6. A.X.Asqarov, G.Mirhamidova “Iqtisodiy yo'nalishdagi talabalar o'rtasida moliyaviy savodxonlikni baholashni pedagogik me'zonlari” Journal of New Century Innovations . -16, 2024-yil. <https://www.newjournal.org/index.php/new/article/view/15796>
7. A.X.Asqarov, “The need for innovative pedagogical technologies to improve the financial literacy of student youth”, NAMANGAN DAVLAT UNIVERSITETI ILMIY AXBOROTNOMASI. -6, 2024-yil. e-mail: science@namdu.uz
8. A.X.Asqarov, “Олий таълим муассасаларида молиявий саводхонликни оширишни педагогик технологиялари”, International Journal of Science and Technology. -10, 2024-yil. muydinovmuhammadzair@gmail.com

-
9. A.X.Asqarov, “The Process of Organizing the Increase in Financial Literacy in Higher Educational Institutions”, European Journal of Economics, Finance and Business Development . -10, 2024-yil. 11
 10. S. V. Brovchak, M. A. Selivanova, E. N. Sochneva, O. V. Firsanova, A. A. Tsyganov, V. G. Shubayeva, “Issues of increase in financial literacy of students of higher educational institutions of financial and economic orientation” Перспективы Науки и Образования. 2019. 5 (41)
 11. Е.П. Рошко, Обзор зарубежных и отечественных программ по повышению финансовой грамотности школьников
<https://prodod.moscow/archives/24895>
 12. <https://kun.uz/news/2018/11/26/muvaffakiatga-erisgan-sahslarning-6-siri>